

#krakowheritage: Kamienica przy ul. św. Jana 20

2020-06-26

Powstała w wyniku przebudowy dwóch średniowiecznych kamienic własność między innymi opactwa cystersów, Hugona Kołłątaja, rodzin Popielów i Rostworowskich - kamienica przy ul. św. Jana 20 jest kolejną bohaterką cyklu #krakowheritage, w którym przybliżamy odnowione krakowskie obiekty i zachęcamy do spacerowania ich szlakiem.

Wpisana do rejestru zabytków pod numerem A - 52 kamienica u zbiegu ulic św. Jana i św. Marka o charakterze pałacowym powstała w wyniku przebudowy dwóch średniowiecznych kamienic.

W XIV wieku na miejscu obecnego pałacu znajdowały się dwie kamienice, rozbudowane w wieku XV. Pierwsza to kamienica Wilkowiczowska - od nazwiska kupców krakowskich Wilkowiczów, którzy byli jej właścicielami przez cały XVII w. i przebudowali ją w stylu barokowym. Z tego czasu pozostały elementy kamieniarki, m.in. portale w oficynie. A druga to kamienica Wosińskich, która znajdowała się w północnej części pałacu (w narożu ulic). Na przełomie XVII i XVIII wieku obydwie kamienice popadły w ruinę.

Od 1735 roku właścicielem kamienic był Zakon Cystersów z Jędrzejowa. W 1744 roku nastąpiło połączenie i przebudowa kamienic na potrzeby Opatów Jędrzejowskich. Ta przebudowa przypisywana jest Franciszkowi Placidiemu i architektom zatrudnionym przy przebudowie kościoła w Jędrzejowie. Powstał wówczas, zachowany do dzisiaj, kamienny portal z atlantami i bramą dębową, pałacowa klatka schodowa z kutą balustradą i kamiennymi słupkami, dekoracja stiukowa i detale kamienne elewacji (parapety i obramienia okienne, cokół i gzymsy).

W 1784 właścicielem kamienicy był Hugo Kołłątaj, a od 1791 roku dom przeszedł w ręce rodziny Benoë. Na początku XIX wieku kamienica była własnością rodziny Wielogłowskich, którzy wyremontowali budynek. Wówczas wnętrza pierwszego piętra zyskały nowy wystrój, a pomieszczenia na drugim piętrze przekształcono na pokoje mieszkalne.

W 1817 roku kamienicę zakupił Konstanty Chościak Popiel. W tym czasie do portalu nad wejściem do pałacu dodano herb Sulima. Po jego śmierci w 1835 roku kamienica przeszła na własność najstarszego syna Pawła Popiela, który zasłużył się dla Krakowa działalnością kulturalną. Paweł Popiel zorganizował w pałacu salon będący wówczas jednym z głównych ośrodków życia towarzyskiego i kulturalnego miasta. To tutaj odbywały się popularne spotkania czwartkowe. W pałacu znajdowała się też bogata biblioteka, galeria obrazów i archiwum Popielów, a w latach 1858-1873 przechowywane były zbiory Towarzystwa Naukowego Krakowskiego, które przekształciło się w Akademię Umiejętności. Pałac Popielów drogą dziedziczenia przechodził w ręce kolejnych członków rodziny - aktualnie jest własnością rodziny Rostworowskich.

W latach 2018-2019 przeprowadzono remont konserwatorski obu części elewacji frontowej pałacu.

W 2018 roku prace obejmujące elewację od ul. św. Marka współfinansowane były ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa. W 2019 roku wykonano prace przy elewacji od ul. św. Jana (wraz z portalem i bramą), które współfinansowano z budżetu Miasta Krakowa - dotacja w kwocie 170 000 zł stanowiła blisko 53 proc. kosztów remontu tej części elewacji.

Elewacja przed remontem:

Elewacja po remoncie:

Brama i portal przed konserwacją:

Brama i portal po konserwacji:

Detal okna przed konserwacją:

Detal okna po konserwacji:

W cyklu #krakowheritage przybliżamy odnowione krakowskie obiekty. Zachęcamy do spacerowania ich szlakiem, publikowania zdjęć z tych wędrówek w mediach społecznościowych z hasztagiem #krakowheritage. Wspólnie pokażmy, że jesteśmy dumni z efektów opieki nad zabytkami naszego miasta. Bądź turystą w swoim mieście - zwiedzaj Kraków i odkrywaj na nowo cenne zabytki.